Prop. 127. Parentes lege naturali tenentur officio gravi ad procurandam liberorum conservationem et educationem corporalem, intellectualem, moralem. 157
Prop. 128. Paterna potestas certos quosdam limites habet, et successive decrescit. 158
Prop. 129. Liberorum officia erga parentes alia sunt perpetua, alia temporaria . 159

QUAESTIO 3. De hero et servo vel famulo . . . . *ib.*

Prop. 130. Repugnat legi naturali servitus obnoxia, qua alius homo in alium sibi vindicet dominium absolutum, sive quoad corpus sive quoad animam. *ib.*
Prop. 131. Non repugnat legi naturali servitus mercenaria etiam perfecta, qua homo alius in alium acquirat dominium quoad opera externa honesta omnia. 161
Prop. 132. Ex lege naturali manent semper servo sua jura essentialia personalia, et hero correspondentia officia erga servum 162
Prop. 133. Tituli legitimae servitutis esse possunt : voluntaria traditio, emptio, donatio, jus belli, juridica condemnatio, nativitas. . . . . . *ib.*
Prop. 134. Optimo jure prohibetur commercium Nigritarum, et ex voto naturae ipsa servitus gradatim aboletur 164

QUAESTIO 4. De patrono et operario 165

Prop. 135. Absurda est et legi naturali repugnans conceptio moderna relationum inter patronum et operarios . . . . *ib.*
Prop. 136. Inutilia et perniciosa sunt quaestionis hujus socialis remedia quae a recentioribus liberalismi sectatoribus proponuntur 167
Prop. 137. Ex lege naturali inter patronos et operarios societas inaequalis existere debet, qua simul ad vitae sustentationem et commoda proportionata, debitamque vivendi libertatem et pacem tendant 169

CAPUT III. — De societate civili 171

QUAESTIO 1. De natura societatis civilis . . . . *ib.*

Articulus 1. *De origine societatis civilis* . . . . *ib.*

Prop. 138. Societas civilis est homini naturalis . . . . *ib.*
Prop. 139. Necessitas societatis civilis respicit ita genus humanum, ut non omnes et singuli ex praescripto naturae in ea permanere teneantur . . 172
Prop. 140. Origo societatis civilis in concreto pendet a facto contingente et humano tanquam a causa occasionali 173
Prop. 141. Causa efficiens proxima constitutiva societatis civilis, est consensus hominum saltem tacitus 174

Articulus 2. *De fine societatis civilis* 177

Prop. 142. Finis societatis civilis non est mutua coarctatio et harmonia libertatis Kantiana . . . . *ib.*
Prop. 143. Finis societatis civilis non est bonum ipsius entis socialis formaliter sumpti 178
Prop. 144. Finis societatis civilis est procuratio communis mediorum honestorum, quibus perfecte exerceantur jura sociorum 179

Articulus 3. *De societatis civilis intima structura* 181

Prop. 145. Materia proxima societatis civilis non sunt individui homines, sed familiae constitutae sive formaliter sive aequivalenter. . . . . . *ib.*

Prop. 146. Societas civilis naturaliter est compositum organicum 182
Prop. 147. Varia societatis civilis membra sunt in classes seu ordines, et in societates minores ordinanda. 184
Prop. 148. Societas civilis est natura sua stabilis, imo perpetua 185

QUAESTIO 2. De natura auctoritatis supremae civilis . . . . . . *ib.*

Articulus 1. *De origine potestatis supremae* 186

Prop. 149. Absurda est origo potestatis supremae civilis per pactum sociale quale excogitat J. J. Rousseau . . . . *ib.*
Prop. 150. Potestas civilis suprema est a Deo 187

Articulus 2. *De subjecto supremae auctoritatis* 188

Prop. 151. Nequit auctoritas paterna esse per se titulus tribuens patriarchae auctoritatem civilem . . . . *ib.*
Prop. 152. Nequit aptitudo praevalens, etiam exclusive praepotentis sive physice sive moraliter, esse per se titulus tribuens determinatae personae auctoritatem civilem 189
Prop. 153. Nequit dici auctoritas civilis immediate a Deo conferri illi quem populus mera designatione determinaverit 192
Prop. 154. Absurda est sententia recentiorum, auctoritatis civilis subjectum esse essentialiter et inalienabiliisr populi multitudinem 193
Prop. 155. In exoriente societate civili, auctoritatis subjectum est natura prius multitudo, a qua natura posterius conferatur auctoritas determinato subjecto ab ea designato; ita ut sit auctoritas mediate a Deo collata, immediate a populo collata et alienata 194

Articulus 3. *De transmissione et amissione auctoritatis* 197

Prop. 156. Regimen successionis electivae legitimum esse potest, habetque prae regimine successionis hereditariae nonnulla commoda. . . . . *ib.*
Prop. 157. Regimen successionis hereditariae legitimum esse potest, habetque prae regimine successionis electivae nonnulla commoda 198
Prop. 158. Translatio imperii, jure victoriae facta, potest aliquando legitima esse . 199
Prop. 159. Potest princeps auctoritatem pro se abdicare; sed sub regimine successionis hereditariae, nequit etiam pro successoribus jam natis abdicare 200
Prop. 160. Pacto potestatem transferre in alium legitime non potest princeps, nisi successor legitimus vel nullus sit vel consentiat, et multitudo similiter consentiat 201
Prop. 161. Injustum usurpatorem a potestatis possessione expellere licet populo, quoties est rationabilis spes felicis exitus 202
Prop. 162. Usurpatori etiam injusto, quamdiu de facto potestatem retinet, tenetur populus in ordine civili obedire . . . . *ib.*
Prop. 163. Fieri potest ut potestatis usurpator injustus, decurrente tempore fiat legitimus princeps 203
Prop. 164. Tyrannicus potestatis abusus non aufert per se auctoritatem summam a principe . . . . *ib.*
Prop. 165. Ubi lex fundamentalis, in quam princeps juravit, statuit subditos in casu determinatae cujusdam tyrannidis, debito fidelitatis solvi, talem princeps abusum admittens, ipso facto auctoritate legitima excidit . . 205
Prop. 166. Si princeps evidenter apparet societatis perniciem moralem aut ruinam materialem moliri, potest populus tyrannum deturbare et expellere,

modo sit rationabilis spes felicis exitus, et appareat tyrannis aliter incurabilis 205
Prop. 167. Societas non habet per se jus tyrannum plectendi poena capitali . . 207

QUAESTIO 3. De ordinatione societatis civilis, seu de officiis et juribus supremae auctoritatis. . . . . *ib.*

Articulus 1. *De summae potestatis munere in genere* 208

Prop. 168. Munus auctoritatis politicae proprium est. prospicere libertati et efficacitati tendentiae sociorum in finem societatis . . . . . . *ib.*
Prop. 169. Si quando particularia organa societatis necessaria deficiant, auctoritatis est ea supplere, non per seipsam eorum functiones exercendo, nec per seipsam ea organa creando, sed cives stimulando ut ipsi talia organa creent 209

Articulus 2. *De jure restringendi libertatem sociorum* 210

§ 1. De libertate laboris 211

Prop. 170. Rectae constitutioni societatis repugnat absoluta libertas laboris, sed hic est efficaciter ordinandus . . . . *ib.*

§ 2. De libertate testamentorum 212

Prop. 171. Officio tenetur auctoritas suprema, libertatem testamentorum tueri, non restringere praeter necessitatem, nec impedire . . . . . . *ib.*

§ 3. De libertate conscientiae et cultum 214

Prop. 172. Libertas conscientiae includens potestatem externe non agendi contra dictamen conscientiae, tanquam jus naturale admittenda est, quoties conscientia recta est . . . . *ib.*
Prop. 173. Libertas conscientiae, includens potestatem externe agendi secundum dictamen conscientiae, admitti debet quoad vitam privatam et quoad vitam publicam, tanquam jus naturale, quoties conscientia recta est . 216
Prop. 174. Ad perfectionem propriam societatis civilis requiritur unitas verae religionis . . . . *ib.*
Prop. 175. Auctoritas civilis non habet per se jus imponendi sociis religionem communem, vel determinandi cultum omnibus servandum. 217
Prop. 176. Si societas semel actu sociali veram religionem amplexa est, auctoritas summa habet jus et officium impediendi et puniendi omnem actum externum contra eam 219
Prop. 177. Fieri potest ut ad vitanda majora mala, possit societas nullam religionem actu sociali amplecti, et plures vel omnes quae non manifeste sanis moribus adversentur, tolerare velle; at certe non potest veram religionem ejusque cultum proscribere vel posthabere 220

§ 4. De libertate preli 221

Prop. 178. Falsum est, ex libertate cogitandi sequi libertatem preli tamquam jus naturale . . . . *ib.*
Prop. 179 Falsum est, ob utilitatem progressus humani ingenii, vel ob abusus auctoritatis praeveniendos, requiri libertatem preli 222
Prop. 180. Auctoritas civilis vulgationem errorum qui manifeste noceant, sive in ordine materiali sive praesertim in ordine morali, prohibere debet . 223

Prop. 181. Ubi vera religio sociali actu agnita est, debet auctoritas eorum etiam errorum qui huic religioni contradicant, vulgationem prohibere . . 224
§ 5. De libertate scholarum . . . . *ib.*

Prop. 182. Falsum est, quoad scholas monopolium status ideo requiri, quia docere sit munus publicum, quocumque sensu id intelligatur . . . . *ib.*
Prop. 183. Falsum est monopolium status requiri ad majorem cautionem progressus et bonae directionis, vel ad universaliorem instructionis diffusionem 226
Prop. 184. Falsum est scholas status requiri ad progressum promovendum, per concurrentiam earum cum scholis privatis 227
Prop. 185. Status per se nullum jus docendi habet; sed omnibus plenam libertatem concedere debet; aliquando per accidens potest ipse docere. . 228
Prop. 186. Status debet impedire ne libertas docendi fiat ordini morali, religioso, sociali, nociva 229
Prop. 187. Ubi societas nullam religionem actu sociali amplexa est, auctoritas civilis scholas neutrales, sive atheas, sive mixtas, tolerare quidem debet, promovere non potest . . . . *ib.*
Prop. 188. Si quando scholae neutrales forent bonum relativum, potest auctoritas civilis eas promovere 231
Prop. 189. Non potest auctoritas civilis parentes cogere ut liberos in scholas mittant, multoque minus ut in scholas status illos mittant 232

§ 6. De libertate associationum 233

Prop. 190. Libertas associationum, eo sensu quod liceat societates particulares inire pro lubitu, ad finem quemlibet, conditionibus quibuslibet, non potest tanquam legitima admitti . . . . *ib.*
Prop. 191. Libertas associationum eo sensu quod liceat societates particulares inire pro lubitu, ad finem honestum et aliis innocuum, est jus naturale . *ib.*
Prop. 192. Auctoritas civilis habet erga tales societates privatas stricta officia, ut jura earum serventur; sed et habet erga eas jura aliqua, ut intra limites honestatis et innocuitatis publicae contineantur 234
Prop. 193. Societas secreta, eo sensu quod ignota sit aliis ejus existentia, non potest ab auctoritate civili prohiberi . . . . *ib.*
Prop. 194. Societates secretas, eo sensu quod mediis occultis finem occultum prosequi se profiteantur, auctoritas civilis per se prohibere potest . . 235

§ 7. De liberalismo 236

Prop. 195. Liberalismi moderni complexive sumpti, elementum positivum commune est sola vox libertatis, multas conceptuum confusiones involvens, et praeterea nihil nisi negationes . . . . *ib.*
Prop. 196. Hujus liberalismi objectiva evolutio necessaria, theoretice ad absurditates, practice ad omnimodas clades ducit 239
Prop. 197. Subjectiva huic liberalismo adhaesio, quocumque gradu teneatur, necessario perniciosa est 240
Prop. 198. Contra hunc liberalismum, stricto officio tenentur tum homines privati, tum societates et viri publice agentes, omni medio honesto positivos conatus adhibere, ejusque extirpationem procurare 241
Articulus 3. *De potestate legislativa* 242
Prop. 199. Nequit esse societas civilis sine ulla lege fundamentali; scripta vero constitutio non est necessaria . . . . *ib.*

Prop. 200. Summae auctoritatis civilis potestas legislativa non eo usque porrigitur, ut suis actibus constitutionem seu legem fundamentalem attingat . 242
Prop. 201. Legis civilis fundamentum et norma esse debet justitia, non mera utilitas 243
Prop. 202. Ipse legislator, quando agit ut persona privata, tenetur suis legibus se conformare 244

ARTICULUS 4. *De potestate exsecutiva* 245

Prop. 203. Societati civili necessaria est potestas exsecutiva auctoritati supremae propria . . . . *ib.*
Prop. 204. Potestatis exsecutivae dotes necessariae sunt fidelitas, fortitudo, prudentia . . . . *ib.*
Prop. 205. Communitates locales a regimine supremo in quibusdam quidem dependent, debent tamen quadam autonomia frui 246

ARTICULUS 5. *De potestate judiciaria* 247

Prop. 206. Auctoritati supremae competit potestas judiciaria circa causas sive civiles sive criminales . . . . *ib.*
Prop. 207. Auctoritati supremae competit jus atrociora quaedam crimina plectendi poena capitis 248
Prop. 208. Fieri potest ut diutius non sit necessarius usus poenae capitis, at nunquam opportune ea deletur ex codice criminali 250

QUAESTIO 4. DE VARIIS CONSTITUTIONIBUS SOCIETATIS CIVILIS 251

ARTICULUS 1. *De regiminibus primariis* . . . . *ib.*

Prop. 209. Praeter tyrannidem, anarchiam, et despotismum, nullum regimen est contra jus naturale . . . . *ib.*
Prop. 210. Illud est optimum regimen relate ad quemque populum, quod ejus indoli et factis concretis maxime est accommodatum 253

ARTICULUS 2. *De regimine moderno repraesentativo* 254

Prop. 211. Quoad auctoritatis essentiam et exercitium, saepe quidem per accidens, sed non per se repugnat regimen repraesentativum legi naturali . . *ib.*
Prop. 212. Quoad finis socialis procurationem non quidem repugnat regimen repraesentativum, sed gravia vitia habet 256
Prop. 213. Quoad onera civibus imponenda non quidem repugnat regimen repraesentativum, sed est aliis regiminibus imperfectius 257
Prop. 214. Quoad consectaria sua regimen repraesentativum gravissima et perniciosa vitia habet . . . . *ib.*

ARTICULUS 3. *De suffragio universali* 258

Prop. 215. Suffragium universale nequit tanquam jus naturale omnibus debitum requiri . . . . *ib.*
Prop. 216. Suffragium universale nequit tanquam jus naturale gentibus adultis debitum requiri 260
Prop. 217. Suffragium universale nequit tanquam regimen opportunissimum requiri 261
Prop. 218. Suffragium universale gravissima et perniciosa vitia habet . . . *ib.*

ARTICULUS 4. *De statu moderno constitutionali* 262

Prop. 219. Fieri potest ut alicui genti status constitutionalis quoad sua essentialia,

sit accommodatus; ubi autem legitime introductus est, vere obligat cives. 262
Prop. 220. Quoad accidentalia sua, quae in modernis societatibus fere necessario comitantur, status constitutionalts perniciosus est; at passim ut minus malum ferendus est donec corrigi possit . . . . . . *ib.*
Prop. 221. Vitia status moderni constitutionalis multum leniri possunt; plene sanari, quamdiu stabit ipsum regimen, non possunt. 263

CAPUT IV. – De societate internationali 264

Prop. 222. Existit jus internationale tum naturale tum positivum, quo variae societates civiles inter se uniuntur et obligantur . . . . *ib.*
Prop. 223. Variae societates civiles habent jura independentiae, proprietatis, commercii, contractuum, tutelae 266
Prop. 224. Ad auctoritatis civilis munus pertinet, commercium sociorum contra exterorum concurrentiae pericula defendere, per protectionem aptis portoriis procurandam 267
Prop. 225. Falsa sunt moderna principia nationalitatum, nationalis unitatis, et limitum naturalium 270
Prop. 226. Bellum ad ordinis defensionem vel reparationem necessarium licitum est . . . . *ib.*
Prop. 227. Licitum non est vi et armis negotiis internis alterius societatis intervenire, nisi haec vel per legitimam auctoritatem suam postulaverit interventum, vel in plenam anarchiam lapsa sit 272

CAPILLA ALFONSINA
U. A. N. L.

Esta publicación deberá ser devuelta antes de la última fecha abajo indicada.

B839
A2 46118
v.4
AUTOR
AA, Jan Simon Van der